

Květa Pacovská. Il·lustració per a la portada del folletó
¿Qué es IBBY?, Ibbv 1994, Basel.

Som al 1953 (Zurich). La carismàtica Jella LEPMAN, jueva alemanya exiliada a Anglaterra durant la Segona Guerra Mundial i fundadora de la Biblioteca Internacional de la Joventut de Munich (1948), ha convocat un important grup de homes i dones de diferents països per fundar una estructura supranacional que treballi per la cooperació internacional de la promoció del llibre pels infants, hi trobem Erich Kastner, Ortega i Gasset o la mateixa Astrid Lindgren. Volen que el llibre infantil, tot mantenint les connotacions distintives que li són pròpies, gaudeixi del mateix reconeixement cultural que té la literatura adreçada als adults. Més encara, (cal recordar que les ferides de la Segona Guerra Mundial són molt tendres) ells es plantegen per primera vegada quelcom de molt important: **TREBALLAR PER LA PAU A PARTIR DELS LLIBRES PER A INFANTS I JOVES.** Serà doncs, gràcies als llibres que donen a conèixer altres pobles i cultures, al temps que difonen en els lectors principis d'enteniment i respecte que pensen fer créixer l'esperança d'una PAU durable en el cor dels joves de totes les nacions.

INTERNATIONAL BOARD

Aquestos dos esplèndids objectius:

RECONeixEMENT DE LA DIGNITAT DE L'OBRA LITERÀRIA ADREÇADA ALS INFANTS.

COOPERACIÓ I LLIBERTAT CULTURALS PER LA PAU.

Seràn elaborats al llarg de reunions i encontres. Així naix al 1953 a Zurick l'INTERNATIONAL BOARD ON BOOKS FOR YOUNG PEOPLE (IBBY), l'organisme que aglutina i impulsa aquesta filosofia.

Durant 43 anys de vida activa, l'IBBY ha dut a terme una important tasca de dignificació del llibre pels infants. En l'actualitat IBBY està organitzada en més de setanta seccions nacionals on estan representats molts països amb programes altament desenvolupats de publicació i alfabetització junt a d'altres que realitzen una tasca pionera en la publicació i promoció de llibres. Aquestes seccions operen a nivell nacional i internacional. L'IBBY té un Comité Executiu integrat per huit persones de diferents països i un president, ells determinen les polítiques i programes de l'organització, aquestos càrrecs són renovats bianualment.

Les activitats més destacades de l'IBBY son:

Els PREMIS H.C. ANDERSEN que s'atorguen cada dos anys a un escriptor i un il·lustrador per l'obra completa.

La LLISTA D' HONOR IBBY és una selecció biennal de llibres destacades de recent publicació.

Tallers i Seminari IBBY-UNESCO per als països en vies de desenvolupament.

Premi IBBY-ASAHI de promoció a la lectura.

Centre de Documentació IBBY al voltant dels llibres pels xiquets i joves minusvalents

BOOKBIRD. Revista IBBY.

Dia Internacional del Llibre Infantil (2 d'abril).

Congresos i Assemblees Generals.

De tot aquest ampli ventall d'activitats, comentarem avui el darrer 24 CONGRÉS DE L' IBBY, celebrat a Sevilla de l'11 al 15 d'octubre de 1994.

24 CONGRÉS DE L'IBBY (SEVILLA, 1994)

Sota el suggerent títol de "Literatura Infantil, espai de llibertat", al voltant de 660 especialistes de 61 països han reflexionat sobre la integració racial, la igualtat de sexes, la discriminació, la xenofobia, la intolerància...

Sis conferències plenàries vertebraren el Congrés. La primera a càrrec de Carmen Diana DEARDEN, prestigiosa escriptora i editora. Desenvolupà el tema "La literatura Infantil i juvenil com a útil d'aproximació i comprensió de la diversitat cultural". Partint de les pròpies experiències de xiqueta emigrant que va ésser; aviat comprengué la font inesgotable de riquesa que és la diversitat cultural en si mateix; que no existeixen les veritats absolutes i que la relativitat és la sal de la vida. La gran malaltia del nostre segle XX és la intolerància, és a dir, la incapacitat per ficar-se en la pell dels altres. Mijançant la valoració de la pròpia cultura i l'aproximació i comprensió a les altres cultures s'aprén a ser tolerant. Curiosament un ser tolerant és un ser lliure. Afirmar igualment, que el llibre és el fil conductor ideal pel coneixement dels altres. Va advertir del perill dels extremismes; perquè car actualment la noció de multiculturalista esta transformant-se en element de judici que apersona en lloc d'alliberar.

Adela TURIN, molt coneguda a l'Estat Espanyol per ser la impulsora del projecte editorial "Dalla parte delle bambine ("A favor de las niñas", en castellà), disertà sobre "La literatura infantil i juvenil i la seua contribució a la igualtat de sexes". Exposà els resultats d'una investigació duta a terme en biblioteques franceses i espanyoles, on analitzà il·lustracions antigues i actuals a fi d'establir criteris que ens ajuden a comprendre el rol de la dona i la xiqueta en els llibres d'avui i la seua adaptació als temps actuals. Va concloure afirmant que la realitat que mostren és molt negativa i perillosa, puix els estereotips dels llibres il·lustrats poden tindre més força en la infantesa que la realitat que els envolta. Cal reflectir el ric ventall de les dones actuals amb èxit professional en el camp de l'art,

la política, l'esport, la investigació... Dones que alhora poden ser mares divorciades per pròpia voluntat o que s'han tornat a casar o pot ser han triat lliurement el celibat. Cal mostrar tota aquesta realitat sense caricaturitzar-la, ni criticar-la. Ja és hora de fer caure l'etiqueta de DONA=IGNORÀNCIA, FRIVOLITAT, MALDAT O ESTUPIDESA. Tan apassionant intervenció va estar il·lustrada per gran quantitat de diapositives.

Gunilla LUNDGREN, mestra i escriptora sueca que treballa amb xiquets d'ambients marginals, molts d'ells immigrants i refugiats amb els que ha escrit un llibre, fet programes radiofònics i exposicions. Va ser aquesta una interessant ponència que descriu a Suècia com un país multicultural i multilingüe. Analitzà igualment, la tesi doctoral de Staffan Thorson "Els immigrants en els llibres per a infants", un estudi de 150 llibres de literatura infantil i juvenil sueca (1945-1980) on es desvetla un soterrat racisme en els escriptors a partir de la forma de presentar aquestos pobles.

Des del Japó arribà la bibliotecària i traductora Kyoto MATSUOKA que féu una interessant conferència sota el títol "Orient i Occident. Nord i Sud. ¿Quines impressions trasmetren els uns dels altres en la Literatura Infantil?". Afirmà entre altres coses, que al Japó un terç dels llibres infantils que s'editen són traduccions. Els petits nipons prefereixen la literatura occidental a la seua pròpia, ja que els valors occidentals - valentia, justícia...- els consideren més positius que els tradicionals japonesos - paciència, renúncia, tolerància...-. Els llibres occidentals tenen una trama més sòlida que els japonesos, en els contes tradicionals occidentals el món de la fantasia permet més llibertat a la imaginació. Va reconèixer que al Japó es copia molt i finalitza descobrint que la diferència fonamental radica en el llenguatge: el japonés és d'autoexpressió en tant que l'occidental és de comunicació.

Després va intervindre Miguel Angel PACHECO, que és il·lustrador i escriptor, també ha treballat en T.V.E., cine i publicitat. En l'actualitat és professor de il·lustració en la Facultat de B.B.A.A. de Salamanca. Disertà sobre

"Aproximació a una anàlisi del llibre il·lustrat com a transmissor d'idees", repasant la història de la il·lustració. Parla de la misteriosa relació entre imatge i paraula. Criticà el mimetisme en les il·lustracions i la manca d'originalitat, al temps que exaltà als dibuixants renovadors, és a dir, els professionals que estan orgullosos del seu treball en contraposició als pintors frustrats d'altres èpoques. Són artistes que veuen el llibre com un mitjà d'expressió per a fer ART.

La conferència de cloenda va ser a càrrec de l'escriptora brasilenya Ana Maria MACHADO. "Ideologia i valors dominants en la literatura per als infants i joves" va ser la interessant proposta sobre la que diserta, "cap text és ideològicament innocent" -afirma- "fins i tot les grans obres de la literatura infantil, però el desenvolupament d'una lectura crítica, la selecció dels bons llibres -des del punt de vista literari- i la promoció d'una gran diversitat, és la clau per a no ser atrapat ni manipulat per la ideologia dels altres.

ENCUNTRES, TALLERS, EXPOSICIONS I PREMIS.

El Congrés de Sevilla també assolà una funció inestimable de punt de trobada i intercanvi dels professionals d'arreu el món que treballen en el camp del llibre infantil i juvenil. Intercanvi per tant d'experiències, idees, informació bibliografia... S'organitzaren seminaris que tractaren: el sexisme, el tractament d'allò diferent, les pautes de comportament que afavoreixen heroïes i antiheroïes, els estats multilingües amb situació de diglòssia, els fonamentalismes, la literatura en la ràdio, la T.V. i el teatre infantil com a expressió alliberadora; tots ells seguits d'animats debats.

Així mateix, es realitzaren tallers d'animació lectora, de poesia, estimulació lectura-escriptura, de literatura transcultural en les aules...

Tampoc van faltar encontres de professionals per debatre el món de les biblioteques, de l'edició, de la il·lustració, de la traducció, de la crítica...

Com és tradicional, durant el Congrés s'atorgaren els Premis H.C.ANDERSEN. En aquesta convocatòria el guardó ha recaigut en Micho MADO, poeta japonès de 87 anys i de l'il·lustrador suís Jörg MÜLLER tots dos ineditats a l'Estat espanyol. Un nou premi d'il·lustració Iberoamericana va estar atorgat a Javier SERRANO (Medina del Campo, 1946) per "*El terrible Safrech*" (Aura Comunicació, 1992).

Cinc exposicions simultànies varen poder ser visitades pels congressistes en diferents llocs de la ciutat. Al Palau de Congressos: "Els guardonats del Premi Andersen i la llista d'Honor de l'IBBY" (amb els quasi Andersen d'aquesta edició que van ser la il·lustradora

catalana Carme SOLE VENDRELL i l'escriptor mallorquí Gabriel JANER MANILA) i "Families: Partners in readings". A la sala del Apeadero de los Reales Alcázares "Tot color", exposició de 187 originals de 42 il·lustradors espanyols. "Galícia, solidaritat" reunia 22 originals d'il·lustradors gallesos sobre la pau. I finalment, al Palau Yanduri "Le immagini della fantasia" una exposició d'il·lustradors internacionals.

Com ficant la guinda a aquesta variada oferta també es programaren, viatges turístics i recepcions als congressistes -Reales Alcázares, Cartuja de Sevilla, Sevilla monumental, cortijo Aguila Real, creuer pel riu Guadalquivir...o visites culturals -Biblioteca Colombina, Arxiu d'Indies, Biblioteques Públiques de Camas i Dos Hermanas...

HOLANDA, PROPERA DATA.

A la cerimònia de cloenda es va presentar el 25 Congrés de l'IBBY que tindrà lloc a Groningen (Holanda) del 12 al 16 d'agost de 1996, sota el títol "Telling de tale" sobre la narració de contes des de l'oralitat a la imatge i l'escriptura.

La Sección Española del IBBY es la Organización Española para el Libro Infantil y Juvenil (OEPLY). Para más información contactar con:

Secretaría de la OEPLY

Santiago Rusiñol, 8 28040 Madrid
Tel. (int+341) 5530821 y 5368855 Fax. (int+3410) 5539990

Consell Català del Llibre per a Infants (Sección Catalana de OEPLY)

Mallorca, 272-274 08037 Barcelona
Tel. (int+343) 2154254 Fax. (int+343) 4873008

Galix (Sección Gallega de OEPLY)

Apartado 8155 36201 Vigo (Pontevedra)
Tel. (int+3481) 584436 Fax. (int+3481) 586952

Galtzagorri Elkarte (Sección Vasca de OEPLY)

Irakaslego Eskola
C/ Dorleta s/n 20540 Eskoriatza Guipúzcoa
Tel. (int+3443) 714157

AVAI

Associació Valenciana d'Amics de l'IBBY